

[у 2-х ч.]; [Текст] / [ред. кол.: І. А. Зязюн (голова) та ін.]. – К.-Вінниця: ДОВ «Вінниця», 2000. – Ч. I – 486 с., Ч. II – 531 с.

4. Методика навчання іноземних мов у середніх навчальних закладах / Кол. авторів під керівн. С. Ю. Ніколаєвої. – К: Ленвіт, 1999. – 320 с.

ІННОВАЦІЙНИЙ ФУНДАМЕНТ ПЕДАГОГІЧНИХ НОВОВВЕДЕНЬ ВИЩОЇ ОСВІТИ В УКРАЇНІ В РАМКАХ ОСВІТНЬО-ФІЛОСОФСЬКОГО ДИСКУРСУ

**Ефендієва С. М.,
викладач кафедри іноземних мов
з латинською мовою та медичною термінологією**

**Чуприна К. С.,
викладач кафедри іноземних мов
з латинською мовою та медичною термінологією**

**Протовень О. П.,
викладач кафедри іноземних мов
з латинською мовою та медичною термінологією**
*ВДНЗ України «Українська медична стоматологічна академія»
м. Полтава, Україна*

Проблема педагогічних нововведень вищої школи України в рамках освітньо-філософського дискурсу заслуговує на особливу увагу. Важливо простежити, що історіографічний аналіз розвитку різноманітних систем освіти свідчить про філософський фундамент нововведень, до якого належать: теорія наукового пізнання; загальна теорія систем; теорія філософії освіти; ідеалістичний та матеріалістичний напрями у розробці нововведень; позитивістський, неопозитивістський, прагматичний, гуманістичний напрями; діалектико-матеріалістичний напрям радянського періоду, а також концепції екзистенціалізму, сцієнтизму тощо.

Прийнято вважати, що розвиток інноваційних процесів в освіті зумовлюється інтенсивним розвитком інформаційних технологій, необхідністю підвищення рівня активності та відповідальності педагога за власну професійну діяльність, спрямовану на формування творчої особистості вихованця, готовності до сприйняття та активної діяльності в нових соціально-економічних умовах.

Науковці дотримуються погляду, що освітня інновація характеризує не просто зміни або нововведення в освіті, але такі зміни, які відбуваються, здійснюються людиною, такі зміни, за яких людина робить свою освіту предметом особистої участі, турботи, впливу, а тому освітню інновацію слід вважати діяльністю людини зі створення власного освітнього простору (Я-простору) *ibid* [1].

Актуальність теми полягає в тому, що здобуття знань, формування необхідних вмінь і навичок, світоглядної і моральної позиції, загальної культури, становлення людини як особистості – складає основний зміст педагогічної науки, а філософія і педагогіка є науками про людину, яка виконує певні соціальні ролі, реалізується.

Є думка, що до педагогічного фундаменту нововведень належать такі теорії та концепції: теорія цілісного навчально-виховного процесу, теорія оптимізації навчально-виховного процесу, теорія поетапного формування розумових дій, теорія укрупнення дидактичних одиниць засвоєння математичного матеріалу, концепції програмованого та проблемного навчання, концепції індивідуалізації та диференціації навчання, концепція перспективно-випереджаючого навчання тощо.

Педагогічна інноватика покликана відобразити сутність нового міждисциплінарного наукового напрямку, що охоплює вивчення питань філософського, психологічного, психосоціального, інформаційного та педагогічного забезпечення інноваційних процесів, спрямованих на розв'язання проблем і завдань сучасного етапу розвитку освіти й особистості [2].

Так, одні дослідники надають перевагу філософії і філософствують про освіту, інші пріоритетною вважають педагогіку, здебільшого розмірковуючи про процеси навчання і виховання, хтось намагається охопити і філософську, і педагогічну проблематику. Професори Києво-Могилянської академії наголошують на пріоритетному значенні осяяння у розкритті істини, контакту людського мислення і буття. Відстежується спадкоємний зв'язок між філософським розумінням академічних учених та їх попередників й наступників.

У сучасній Україні «філософію освіти» визначають як сукупність світоглядних теорій (ідей), які зумовлюють методологію виховання і навчання, становлення відповідного типу особистості.

Перспективи реформування освітньої системи в Україні вбачаються в актуалізації гуманістично-культуротворчої філософії освіти, а її стратегічна мета полягає у становленні творчо-гуманітарної особистості як цілісного суб'єкта культури. В основу педагогічного процесу варто покласти нову

світоглядну установку, новий тип особистості, а відповідно і змінити методику виховання та навчання.

На думку дослідників, філософію освіти немає сенсу виокремлювати в окрему галузь філософії. Адже філософія освіти розвивається у межах соціальної філософії, утворюючи комплексне та міжгалузеве вивчення системи освіти. Вона поєднує «зовнішні», щодо системи освіти, соціальні науки із «внутрішніми» – педагогікою. Сучасна «філософія науки» орієнтована на перетворення філософії на науку. Основними проблемами цього напрямку є проблеми структури наукового знання, проблеми наукової методології і мови науки.

Основна функція «наукової» філософії повинна була полягати не в систематизації наукового знання, як вважали перші позитивісти, а в діяльності з аналізу наукових форм знання засобами математичної логіки. Основним завданням логічного позитивізму стало реформування мови, через максимальне вилучення з неї логічних двозначностей і недоречностей, тільки несуперечлива мова може бути пристосована до розв'язання наукових проблем. Мета вбачалась у створенні єдиної методологічної основи для всіх наук, яка гарантувала достовірність і обґрунтованість наукового знання.

Прийнято вважати, що предметом педагогічної інноватики як нового міждисциплінарного наукового напрямку є актуально значущі та системно організуючі інноваційні процеси, які стають перспективними для еволюції освіти та позитивно впливають на її розвиток, а також на розвиток більш широкого мультикультурного простору.

Провідними методами досліджень інноваційних процесів є емпіричний та математичний, структурно-функціональний, порівняльний, конструктивно-генетичний методи, вивчення наукових і науково-педагогічних джерел.

Нам вдалося зафіксувати, що історичний аналіз процесів оновлення освітнього простору свідчить, що провідною тенденцією розвитку систем освіти є їх перманентність, тобто безперервне оновлення. Постійно у системі освіти виявляється потреба часткового або повного перегляду її змісту та структури.

Науковість та історизм під час розгляду явищ природи і суспільства; народність та культуровідповідність; інноваційність у поєднанні з традиційністю; диференціація та інтеграція знань; особистісно орієнтовний підхід; безперервність та варіативність навчання тощо є принципами оновлення.

Нововведення класифікують на різних підставах: співвіднесеність нового з традиційним у педагогічному процесі, масштабність нововведення, інноваційність потенціалу нововведень та нововведення залежно від джерел, що пропонують їх ідеї.

Типи нововведень на основі співвіднесеності до традиції доцільно виокремити такі: оновлення цілей, змісту освіти, методик, засобів, технологій,

форм організації, стилів педагогічної діяльності, управління педагогічним процесом.

Нововведення за принципом масштабності поділяються: локальні та одиничні, які не є пов'язаними між собою; комплексні – взаємопов'язані; системні, що охоплюють весь заклад освіти. За принципом інноваційного потенціалу виділяють такі нововведення: удосконалення, пов'язані з модифікацією, раціоналізацією, модернізацією; радикальні нововведення, пов'язані з трансформацією традиційної системи в альтернативну; комплексні (комбінаторні), що охоплюють елементи як удосконалення, так і трансформації.

Відтак, можна стверджувати, що весь попередній історичний досвід упровадження нововведень в освітній процес дає змогу дійти таких висновків: реалізація освітніх реформ та освоєння, впровадження і поширення нововведень передбачають здійснення інноваційної діяльності; процес відтворення інноваційної діяльності, заміни стереотипів новими, більш удосконаленими, відбувається поступово та послідовно. Педагогічну інновацію розглядають як особливу організацію діяльності та мислення, які спрямовані на організацію нововведень в освітньому просторі, або як процес засвоєння, впровадження і поширення нового в освіті.

Література:

1. Беляєва О. М. Освітні інновації: сутність, структура, функції, суб'єкти / О. М. Беляєва // Удосконалення якості підготовки лікарів у сучасних умовах: матеріали наук-практ. конф. з міжнар. участю, 24 бер. 2016 р., Полтава. – Полтава, 2016. – С. 19–20.
2. Ефендієва С. М. Дослідження історичних етапів еволюції терміна «педагогічна інноватика» в сучасному науковому дискурсі / С. М. Ефендієва // Scientific Journal «ScienceRise». – 2016. – № 12/1 (29). – С. 38–41.
3. Кремень В. Г. Філософія національної ідеї. Людина. Освіта. Соціум. – К.: Грамота, 2007. – 576 с.
4. Петрушенко В. Л. Філософія: Навчальний посібник для вузів. – Львів: Новий Світ – 2000, 2006. – 503 с.